

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КАЛМАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«20» декабрь 2021 ел Калмаш авылы

№14

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гәмәлгә ашыру максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа-Бүләк авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Житөкчесе
комитет

Башкарма

Р.К.Габдуллина

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл җирлеге Башкарма комитетының 2021 елның 20 декабрдә 14 номерлы карарына кушымта

**«2021-2023 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Калмаш авыл җирлеге җирләрән куллану һәм саклау»
муниципаль программасы**

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл җирлеге җирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Калмаш авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Калмаш авыл җирлеге җирләрән саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Калмаш авыл җирлеге җирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вақыты	2021 - 2023 еллар
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган җирләрне торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Калмаш авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Калмаш авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр кирәк булганда кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Җир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм башка җир асты байлыklары белән бәйле. Җирне кулланудан һәм саклаудан тыш башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламы - туфрак җимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлегенә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы жирләрдән файдалану һәм саклауның икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итүче уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану барлык әйләнә-тирә мохит экосистемасы звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсез бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа карата куллануч һәм хужасыз мөнәсәбәт ул башкара торган функцияләр бозылуга, табигый үзлекләренә кимүенә китерә.

Жирләренә саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Яна-Бүләк авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм аның халкының экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләренә саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләренә саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм уйлап эш итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлегенә территориясендә төрле рәхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр аеруча кыйммәткә ия.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр культура-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып та, табигый көтүлекләргә зур зыян килми. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә дә диярлек яшел үлән артыгы белән житә.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, эмма стихияле рәхсәт ителмәгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткелләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Калмаш авыл жирлегенә Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап бирүе һәм контрольдә булуы, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максаты булып жирләренә һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юк итүне һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм ликвидацияләү, шулай ук жирләренә рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләренә яхшырту өчен тәмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруның нәтижәлелеген арттыру;
- яшел үсентеләрен саклау һәм торгызу;
- жирләрен инвентаризацияләү.

Жирләрен инвентаризацияләү жирләрен деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмаган, рациональ кулланылмаган яки максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган һәм рәхсәт

ителгән файдалану төре буенча кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга; әйләнешкә яңа жир кишәрлекләрен кертүгә; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчөк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчөк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы – 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмаш авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылма карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсәтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларны рекультивацияләү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларны кулланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия корылмалары объектлары, юл	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе

	челтәре, чикләнгән файдалану җирләре, сыйфат күрсәткечләре белән җирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару				
6.	Калмаш авыл җирлегенең торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү		Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы җирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Җирдән файдаланучыларның үз акчалары	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
8.	Деградациягә, пычратуга, чүпләнүгә, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән җирләрен яхшырту һәм торгызуны тәмин итү	Җирдән файдаланучыларның үз акчалары	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар